

Υβάν Πομμό

ΤΡΟΙΑ

Ένας πόλεμος δίχως τελειωμό

βασισμένο στην *Ιλιάδα* του Ομήρου

Υβάν Πομμό

ΤΡΟΙΑ

Ένας πόλεμος δίχως τελειωμό

βασισμένο στην *Ιλιάδα* του Ομήρου

Επιχρωματισμός: Νικόλ Πομμό

Μετάφραση: Χαρά Γιαννακοπούλου

Στην αρχαία Ελλάδα, οι αφηγητές, που τους ονόμαζαν αοιδούς, πήγαιναν από τόπο σε τόπο και απήγγελλαν μπροστά στο μαγνητισμένο κοινό μακροσκελείς ιστορίες, τις οποίες, μάλιστα, διηγούνταν από μνήμης.

Τον 8ο αιώνα π.Χ., ένας απ' αυτούς, ο Όμηρος, συνέθεσε δύο μεγάλα επικά ποιήματα που έχουν διασωθεί έως τις μέρες μας: την *Ιλιάδα* και την *Οδύσσεια*.

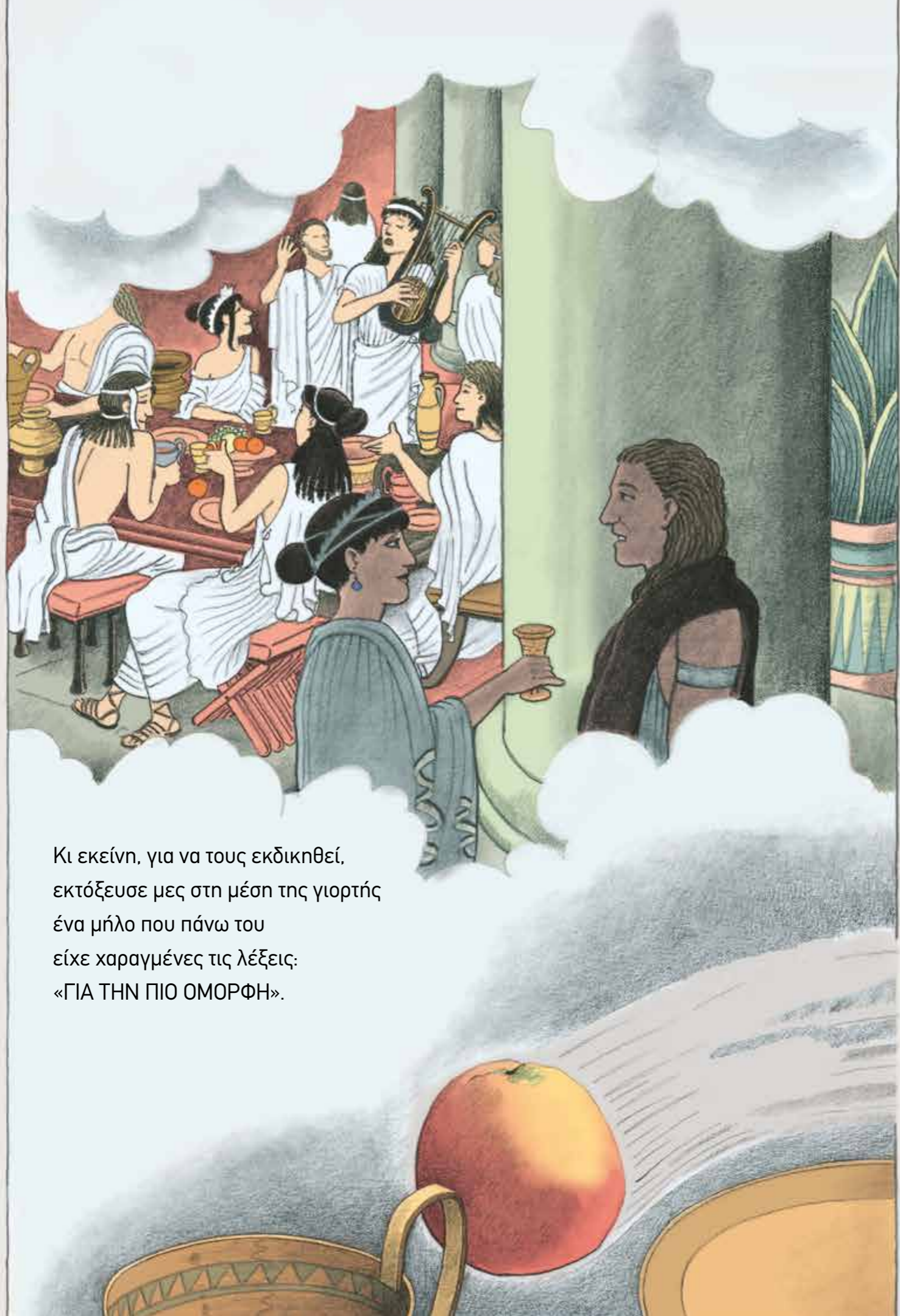
Η *Ιλιάδα* αφηγείται έναν φοβερό πόλεμο, μια καταστροφή εξαιτίας ενός απλού μήλου. Και ιδού το γιατί...

Οι θεοί κατοικούσαν στον ουρανό, στην κορυφή ενός πανύψηλου βουνού, του Ολύμπου. Αθάνατοι, αιώνιοι, θα βαριόντουσαν πάρα πολύ αν δεν υπήρχε η Γη κάτω από τα σύννεφα. Κι αυτό γιατί εκεί οι άντρες και οι γυναίκες ζούσαν μια σύντομη ζωή, αλλά γεμάτη αγάπη και μίσος, γιορτές και πολέμους, αλληλεγγύη και προδοσία... Οι πολύπλοκες σχέσεις των ανθρώπων συνάρπαζαν τους θεούς σε τέτοιο βαθμό, που κατέβαιναν καμιά φορά από τον Όλυμπο –μεταμφιεσμένοι ώστε να μην αναγνωρίζονται– και μπλέκονταν στις ιστορίες των ανθρώπων.

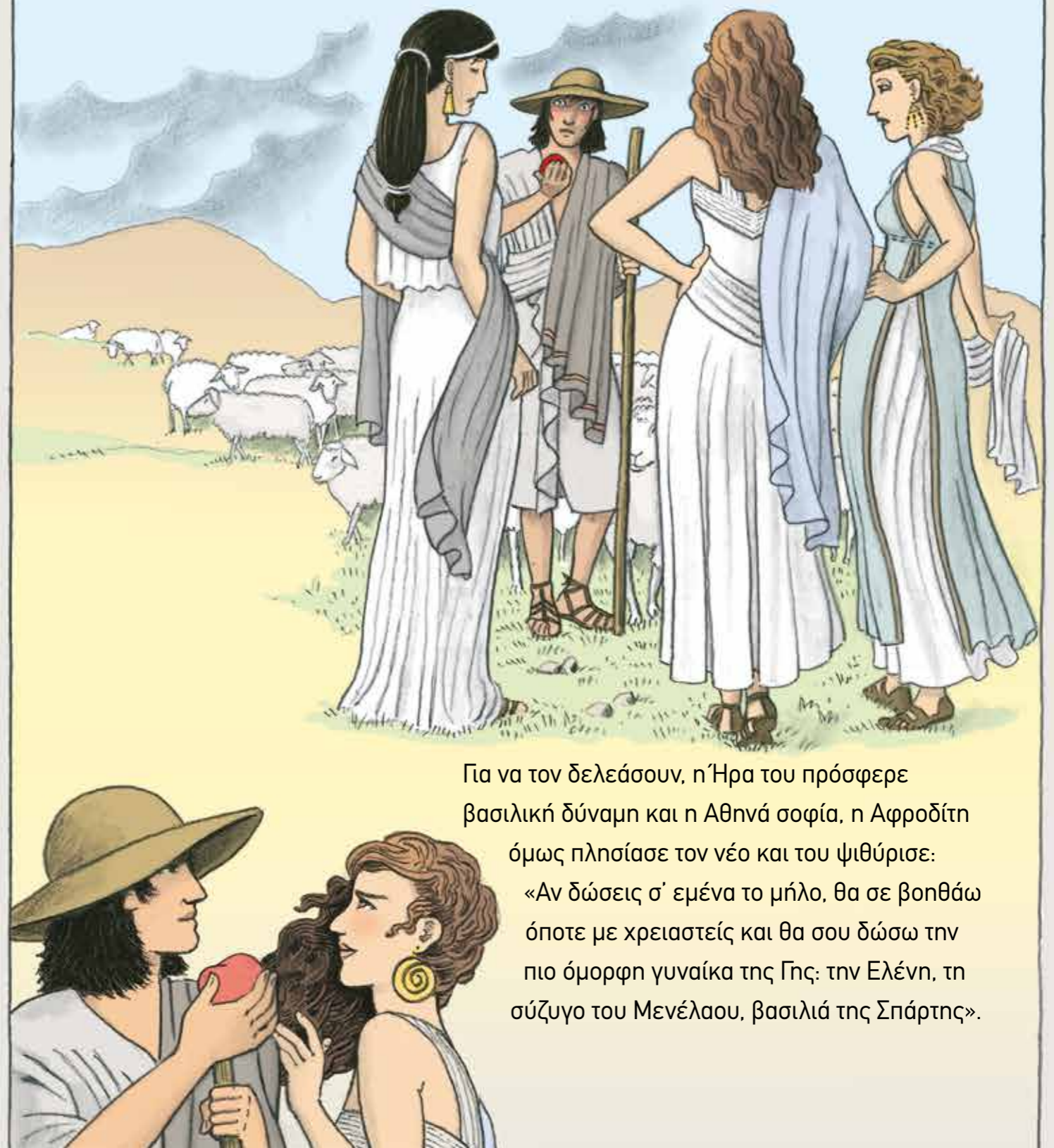

Εκείνη τη μέρα, οι θεοί είχαν στήσει γλέντι για τον γάμο της Θέτιδας και του Πηλέα. Όπως συνήθως, είχαν «ξεκάσει» να καλέσουν την Έριδα, τη θεά της δικόνοιας.

Κι εκείνη, για να τους εκδικηθεί, εκτόξευσε μες στη μέση της γιορτής ένα μήλο που πάνω του είχε χαραγμένες τις λέξεις: «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΗ».

Η Ήρα, η Αφροδίτη και η Αθηνά άρχισαν να τσακώνονται για το φρούτο. Οι συνδαιτυμόνες, που είχαν όλοι διαφορετικές απόψεις, αντάλλαξαν βαριές κουβέντες, ώσπου τσακώθηκαν και χάλασαν τη γιορτή. Εκνευρισμένος ο Δίας, ο βασιλιάς των θεών και σύζυγος της Ήρας, αποφάσισε να εμπιστευτεί έναν θνητό ως κριτή ομορφιάς ανάμεσα στις τρεις αντίζηλες. Ένας βοσκός που τον έλεγαν Πάρη κι έβοσκε τα πρόβατά του στην κορφή ενός λόφου είδε ξαφνικά μπροστά του τρεις θεές και στο χέρι του ένα μήλο. Διάβασε τις λέξεις που ήταν γραμμένες πάνω του, μάντεψε τι ζητούσαν από εκείνον, αλλά, τελικά, έμεινε άφωνος μην τολμώντας να διαλέξει.

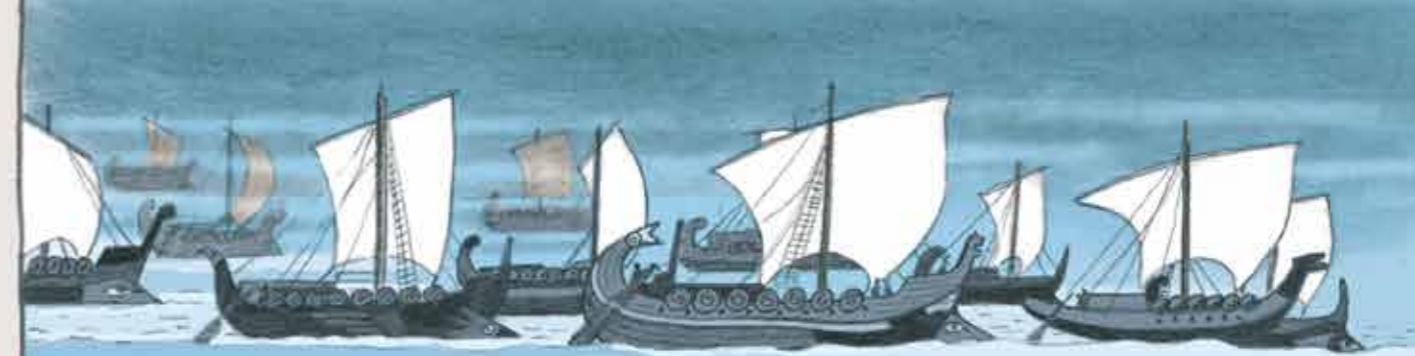

Για να τον δελεάσουν, η Ήρα του πρόσφερε βασιλική δύναμη και η Αθηνά σοφία, η Αφροδίτη όμως πλησίασε τον νέο και του ψιθύρισε: «Αν δώσεις σ' εμένα το μήλο, θα σε βοηθάω όποτε με χρειαστείς και θα σου δώσω την πιο όμορφη γυναίκα της Γης: την Ελένη, τη σύζυγο του Μενέλαου, βασιλιά της Σπάρτης».

Ο Πάρης ήταν ένας Τρώας πρίγκιπας που φυλούσε τα κοπάδια του πατέρα του, του βασιλιά Πριάμου. Είχε ακούσει να μιλάνε για τη βασίλισσα Ελένη, από τους αιδούς που εξυμνούσαν την ομορφιά της. Δεν αντιστάθηκε στην πρόταση της Αφροδίτης, η οποία νίκησε θριαμβευτικά τις αντιπάλους της και φρόντισε ο προστατευόμενός της να αρπάξει την Ελένη από τη Σπάρτη χωρίς την παραμικρή δυσκολία και να τη μεταφέρει στο σπίτι του στην Τροία.

Ο δύστυχος Μενέλαος πήγε να παραπονεθεί στον μεγαλύτερο αδερφό του, τον Αγαμέμνονα, ισχυρό βασιλιά των Μυκηνών, που αποφάσισε να πάει με το στράτευμά του στους Τρώες και να πάρει πίσω την Ελένη, για να ξεπλύνει με αίμα την προσβολή που έγινε στον αδερφό του.

Το Αιγαίο Πέλαγος γέμισε πλοία. Όλοι οι βασιλιάδες των ελληνικών πόλεων απάντησαν στην πρόσκληση του Αγαμέμνονα. Κάτω από τις δικές του εντολές, οι στόλοι τους κατέπλευσαν προς τη Δαρδανία και την πόλη της Τροίας.

Όπως όλοι οι πόλεμοι, έτσι κι αυτός εδώ, εκτός από το αρχικό πρόσχημα της αρπαγής της Ελένης, είχε ως κρυφό αίτιο την επιθυμία της κατάκτησης και υποτίθεται πως θα ήταν σύντομος.

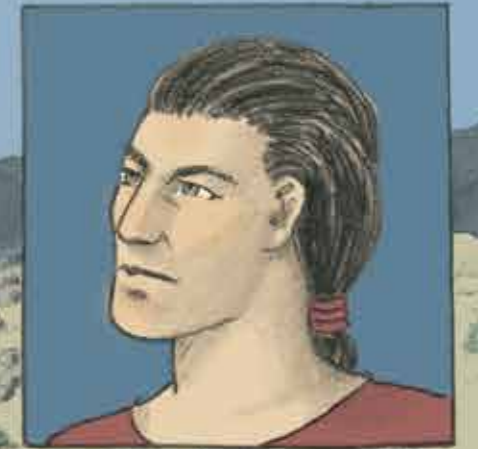
Η διήγηση του Ομήρου δεν ξεκινά από την αρχή του πολέμου, αλλά από τον ένατο χρόνο της πολιορκίας της Τροίας.

Ο Έλληνας εισβολέας μετρά πολυάριθμους νεκρούς.
Οι στρατιώτες έχουν βυθιστεί στην απόγνωση.

Κι ενώ το γόητρο κάποιων αρχηγών, όπως του Αχιλλέα και του Οδυσσέα, έχει μεγαλώσει,
η εξουσία του Αγαμέμνονα αρχίζει να κλονίζεται.

Εννιά
χειμώνες
κιόλας...

Εγώ δεν ξέρω καν γιατί τον κάνουμε
αυτό τον πόλεμο!

Η Τροία είναι απόρθητη.

Ο Αγαμέμνονας πάει να λεηλατήσει
μια ακόμα πόλη της Δαρδανίας.
Και θα πάρει το μεγαλύτερο μερίδιο
από τα λάφυρα.

Είναι ένας
καιροσκόπος
του πολέμου.

Ο Τρωικός Πόλεμος, όπως περιγράφεται στην *Ιλιάδα*, είναι, κατά μία έννοια, αρχέτυπο πολέμου: Ξεσπάει για ασήμαντη αφορμή αλλά συνεχίζεται επ' αόριστον, κάνει να κυλήσουν πολλά δάκρυα αλλά και ποτάμια αίματος, σπέρνει τον θάνατο και προκαλεί καταστροφές. Είναι φρικτός. Αλλά η ιδιοφυής αφήγηση του πολέμου από τον Όμηρο –την οποία εδώ ο ταλαντούχος Υβάν Πομμό μεταφέρει σε σύγχρονο λόγο– πάντα μας συγκλονίζει. Η δύναμη του Αχιλλέα και το θάρρος του Έκτορα μας συναρπάζουν. Οι περιγραφές των μυθικών τους μαχών είναι καθηλωτικές. Και στ' αυτιά μας φτάνει ο απόηχος μιας επαναλαμβανόμενης στους αιώνες τραγωδίας, της τραγωδίας που γεννά η σύγκρουση της ατομικής ευτυχίας με τον συλλογικό παραλογισμό.